

Саморегуляція є однією з найважливіших складових роботи усного перекладача, оскільки участь у переговорах передбачає високий рівень відповідальності, непередбачуваність, необхідність швидкого реагування.

Мотивація. Усному перекладачеві доводиться стикатися з безліччю непередбачуваних ситуацій, які потребують негайного вирішення організаційних питань – своєчасного отримання інформаційних матеріалів, перевірки обладнання, уваги до деталей. Ініціативність як прояв мотивації часто виходить на перший план й може справити сприятливе враження на роботодавця.

Емпатія. На ділових переговорах перекладач має сприймати різні точки зору та не має права керуватися стереотипами. Його манера має бути відкритою, викликати довіру співрозмовників. Й, безумовно, перекладач як посередник міжкультурної комунікації має бути поінформований про культурні особливості, пов'язані з представниками різних національностей та культур.

Соціальні навички. В даному випадку роль перекладача накладає певні обмеження. Він впливає та переконує учасників переговорів, але лише тією мірою впливу, яку заклав оратор. Крім того, він не може брати на себе роль лідера. Однак деякі якості повинні проявлятися повною мірою: вміння слухати, здатність розуміти інших людей. Ключовим вмінням у цьому контексті є вміння спілкуватися, адже основна функція перекладача – забезпечити комунікацію.

Таким чином, наявність емоційного інтелекту є найважливішою умовою для ефективного виконання ролі перекладача. Він дозволяє успішно справлятися із соціальними ролями, властивими статусу перекладач. Крім того, емоційний інтелект дозволяє своєчасно адаптуватися до мінливих обставин, справлятися зі стресовими ситуаціями та мінімізує негативні наслідки для всіх учасників переговорного процесу.

Література:

1. Bar-On R. BarOn emotional quotient inventory. Toronto : MLS, 1997. 216 p.
2. Goleman D. Working with emotional intelligence. Bantan Books, 1998. 464 p.

Олена Гурська

к. пед. н., доцент, доцент

кафедри іноземних мов за фахом,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ВПЛИВ ПРОГРАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ CHATGPT НА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З розвитком технологій штучний інтелект став потужним інструментом трансформації різних галузей професійної діяльності. Однією з таких інноваційних програм є ChatGPT, мовна модель штучного інтелекту, яка докорінно змінила процес навчання іноземних мов в освітньому середовищі сучасних закладів вищої освіти.

Основними можливостями програм штучного інтелекту є розширений доступ до освіти, матеріальна підтримка викладання та персоналізовані навчальні матеріали, сприяння більшій інклюзивності (шляхом надання мовної підтримки, індивідуального навчання, різноманітного інклюзивного контенту й функцій доступності), підвищення залученості студентів, ефективна оцінка та індивідуальний зворотний зв'язок, а також покращення результатів навчання іноземних мов. ChatGPT може бути важливим інструментом у заохоченні різноманітності, справедливості та інклюзивності в освіті, пропонуючи різноманітні ресурси, сприяючи ефективному навчанню й культурній компетентності [1, 2].

ChatGPT потенційно пропонує безліч можливостей підтримки чотирьох типових взаємодій, необхідних для ефективного навчання іноземних мов у цифровому

освітньому середовищі: 1) взаємодія з навчальним змістом (матеріалами); 2) взаємодія з викладачами або іншими студентами; 3) взаємодія з самим собою (саморефлексія й саморегуляція) та 4) взаємодія із завданнями щодо розв'язання професійних задач (оновлення знань і застосування їх у змодельованих ситуаціях) [2].

ChatGPT підтримує як когнітивні, так і емоційні аспекти навчання майбутніх фахівців, пропонуючи персоналізоване середовище навчання та використовуючи мотивацію студентів кількома способами. Завдяки своїй здатності полегшувати інтерактивну взаємодію й задовольняти індивідуальні потреби в навчанні, використання ChatGPT здобувачами вищої освіти може максимізувати їх здібності та мотивацію до навчання, що суттєво покращить академічну успішність. Індивідуальне навчання й зворотний зв'язок, що надаються ChatGPT з будь-якого завдання з іноземної мови, допомагають майбутнім фахівцям отримувати своєчасні рекомендації для розуміння складних проблем або концепцій, експериментувати з більш практичними завданнями за допомогою набору індивідуально розроблених вправ або моделей іспитів. ChatGPT сприяє розвитку широкого спектру навичок читання, аудіювання, а також письма (надаючи відгуки про структуру речень, граматику, словниковий запас, пунктуацію, цитати й плагіат); пропонує корисні навчальні матеріали, такі як практичні підручники, відео чи подкасти, які відповідають особистим і професійним потребам здобувачів вищої освіти. Адаптуючи ці когнітивні потреби, ChatGPT також підтримує афективну сферу, оскільки забезпечує більш сприятливий досвід, комфортне навчальне середовище, підвищену впевненість у собі та зменшення тривожності [1, 2].

ChatGPT також вважається практичним засобом взаємодії студентів за допомогою розвитку їх навичок самостійного навчання. Миттєвий та індивідуалізований зворотний зв'язок, що надається ChatGPT, стимулює саморегуляцію та саморефлексію, допомагає майбутнім фахівцям розвивати свої метакогнітивні навички й приймати більш правильні рішення для управління своєю успішністю. Крім того, ChatGPT може спонукати студентів мислити нестандартно, надаючи пояснення та покрокові інструкції щодо аналізу й виконання складних завдань [1].

Стосовно взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу ChatGPT має великий потенціал для підтримки розвитку таких необхідних навичок як співпраця, спілкування, критичне мислення та творчість. Технологія штучного інтелекту, що є основою ChatGPT, здатна забезпечити студентам глибоке мислення й комплексні навички, що суттєво сприяють їх критичному мисленню та творчості, ставлячи питання, адаптовані до їх рівня знань, або надаючи їм можливість взаємної оцінки, яка значною мірою стимулює їхнє критичне мислення. ChatGPT забезпечує розвиток комунікативних навичок студентів, залучаючи їх у дебати, пропонує способи організації ідей і мозкового штурму для підтримки більш переконливої аргументації та інтерактивних розмов у різних контекстах [1, 2].

Багато досліджень освітнього середовища, доповненого штучним інтелектом, наголошують, що найкращі результати можуть бути досягнуті лише за ефективною співпраці людини й штучного інтелекту. Очікується, що викладачі збагатять цей досвід, підходячи до освітнього процесу з новими цілями, перспективами, діями та рішеннями. Технологічні інновації, такі як ChatGPT, вже значно спростили процес передачі й набуття знань, змінивши роль викладача, який не лише транслює знання, але й надає підтримку та допомогу в отриманні доступу до джерел знань і їх подальшої критичної оцінки [1, 2].

ChatGPT також може стати корисним інструментом для викладачів у виконанні та координуванні різних завдань, а саме в створенні навчального контенту, плануванні академічних занять, удосконаленні системи оцінювання знань студентів. Дослідження показали, що ChatGPT здатний пропонувати комплексні та творчі плани уроків, створювати слайди презентації з текстами, адаптованими для різного рівня володіння іноземною мовою, пропонуючи нові ідеї й стратегії розробки індивідуальних матеріалів

і контенту відповідно до курсу або вимог студентів [1, 2].

Завдяки цій підтримці ChatGPT може допомогти викладачам заощадити значну кількість часу, яку вони могли б використовувати для підвищення якості навчання або професійного розвитку, представлення індивідуального зворотного зв'язку й критеріїв оцінювання успішності студентів, а також розробки більш захоплюючих диференційованих заходів відповідно до потреб та інтересів здобувачів вищої освіти.

Таким чином, пропонуючи покращену розмовну практику, персоналізований досвід навчання, миттєвий зворотний зв'язок і автентичне використання мови, ChatGPT модернізував процес набуття й вдосконалення мовленнєвих навичок. Завдяки гнучкості та великим мовним ресурсам ChatGPT демократизував вивчення іноземної мови, зробивши інноваційні методи доступними для широкого кола фахівців у всьому світі.

Література:

1. Karakose, T., & Tülübaş, T. How Can ChatGPT Facilitate Teaching and Learning: Implications for Contemporary Education. *Educational Process: International Journal*. 2023. Vol. 12(4), P. 7-16. <https://dx.doi.org/10.22521/edupij.2023.124.1>

2. Zhu, C., Sun, M., Luo, J., Li, T., & Wang, M. How to Harness the Potential of ChatGPT in Education? *Knowledge Management & ELearning*. 2023. Vol. 15(2), 133–152. <https://doi.org/10.34105/j.kmel.2023.15.008>

Наталія Денисенко

*ст. викладач кафедри іноземних мов за фахом,
Національний авіаційний університет, м. Київ*

ІННОВАЦІЙНО-ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ РІЗНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Профільне навчання дозволяє студентам не лише оволодіти іноземною мовою як засобом професійного і міжособистісного спілкування, але й поглибити свій запас знань за спеціальністю, отримавши уявлення про культуру, діловий етикет, сформувавши навички самостійного навчання, самоконтролю і самовдосконалення. Головну роль у розробці і застосуванні іншомовної професійної комунікації повинні взяти на себе вищі навчальні заклади через те, що вони структурно перебувають у центрі системи освіти і є реальним ланцюгом, який має матеріально-технічне забезпечення, яке наближається до необхідного рівня для реалізації цієї ідеї.

Завдання, поставлені перед системою освіти на сучасному етапі суспільної освіти, вимагають більш широкого і продуманого підходу до питань його удосконалення. Сьогодні на порядку денному стоїть питання про суттєве підвищення якості іншомовної підготовки, а одним з найбільш значимих елементів системи освіти є інновації. Необхідність створення системи інноваційної освіти викликана зміною парадигми суспільного розвитку, переходом до нового типу цивілізації – інформаційного суспільства; новими, більш високими вимогами до рівня розвитку інтелекту працівників. Реалізація концепції інноваційної освіти містить у собі якісні зміни структури і змісту освітніх програм, системне, комплексне застосування інноваційних педагогічних технологій. Використання інноваційних педагогічних технологій потребує особливої організації освітньої сфери і нових підходів до іншомовної підготовки у навчальному процесі. Це освітнє середовище повинна мати дослідницький характер, а управління навчальним процесом повинно будуватися на відкритості і гнучкості, з використанням методів і правил теорії управління проектами.

Таким чином, професійна освіта як педагогічна система являє собою єдність змісту, методів, прийомів, засобів і форм набуття, поглиблення, розширення спеціальної освіти, загальної культури професійної компетентності. Система економічної освіти